

Εφημερίδα Τοίχου του Τμήματος Ένταξης του 11^{ου} Δημοτικού Σχολείου Αθηνών

ΤΑ ΦΡΕΣΚΑ

Ο «Ξένος - Αόρατος- Εχθρός» & το Σχολείο ως «Νησί Ασφάλειας»

Εν τω Μέσω μιας Γενικής Κρίσης...

τ. 196 04-05-2020 με κορονοϊό

Αποστασιοποίηση & Παιχνίδι: Περιορισμοί και Ανασφάλειες.

2. Ασφάλεια

Εξασφαλίστε ένα ασφαλές περιβάλλον για τους μαθητές, ανταποκριθείτε αμέσως σε ασθένεια και σε πράξεις επιθετικότητας. Κρατήστε τους ξένους μακριά από το σχολείο.

Η βασική αντίδραση ενός παιδιού σε καταστάσεις φόβου είναι να κλειστεί στον εαυτό του, να κρύψει και να αρνηθεί την ύπαρξη της κατάστασης αυτής. Έτσι, εάν τα παιδιά βρεθούν μέσα σε ένα σχολικό περιβάλλον που είναι **καταπιεστικό** για αυτά, θα σταματήσουν να αντιδρούν. Με άλλα λόγια, θα **σταματήσουν** τη σχολική εργασία τους. (σημ. συν: Ακόμα & αν τονίζουμε το «**MENOYME ΑΣΦΑΛΕΙΣ**»)

Τα παιδιά αντιλαμβάνονται το αίσθημα της ασφάλειας μέσα από αδιόρατα σήματα τα οποία εκπέμπονται από τη συμπεριφορά των ενηλίκων. Εάν ένας μαθητής έρθει στο σχολείο άρρωστος και ο δάσκαλος αγνοήσει την κατάστασή του, οι άλλοι μαθητές στην τάξη αισθάνονται ανασφαλείς. Οι άλλοι μαθητές θα αναρωτηθούν: «Τι θα συνέβαινε εάν εγώ ήμουν άρρωστος;» Όλοι οι μαθητές θα αισθανθούν ασφαλέστεροι όταν ένας άρρωστος μαθητής δεχτεί ιατρική φροντίδα στο σχολείο ή σταλεί στο σπίτι του όσο το δυνατόν γρηγορότερα. Η ανταπόκρισή μας στις ασθένειές τους δεν είναι ο μόνος τρόπος να κάνουμε τους μαθητές να αισθανθούν ασφαλείς. **Εξωσχολικοί δεν πρέπει να επιτρέπεται να κυκλοφορούν στο σχολείο.** Ενήλικοι και παιδιά που **δεν έχουν καμία σχέση με τους μαθητές δεν πρέπει να μπαίνουν στους χώρους του σχολείου.** Η παρουσία **εξωσχολικών** στους σχολικούς χώρους προξενεί στους μαθητές σας αβεβαιότητα, σύγχυση και ανασφάλεια. Η παρεμπόδιση και η εξάλειψη της επιθετικότητας είναι ένας άλλος τρόπος με τον οποίο μπορούμε να κάνουμε τα παιδιά να αισθανθούν ασφαλή. Πρέπει να υπάρχουν αυστηροί κανόνες και κανονισμοί οι οποίοι να εφαρμόζονται αμέσως σε περιπτώσεις επιθετικότητας μεταξύ των μαθητών. **Η αντίληψη ενός παιδιού για το χρόνο είναι μοναδική. Ο χρόνος που κυλά σε μια κατάσταση όπου το παιδί αισθάνεται ότι απειλείται μπορεί να μοιάζει με αιωνιότητα στο φοβισμένο μυαλό του παιδιού.** Η ύπαρξη σαφών κανόνων και διαδικασιών αντιμετώπισης για τις επιθετικές πράξεις στο σχολείο επιτρέπει στους εκπαιδευτικούς να αντιδράσουν άμεσα. (σημ. συντάκτη: Απέναντι στους μαθητές «παραβάτες» μέτρων ατομικής υγιεινής τι θα επιτρέψει;)

Προτεινόμενη ανάγνωση: Bluestein, 2001; Brand et al., 2003; Kibble, 2004; Randazzo, 2006; Weist, Evans & Lever, 2003. (απόσπασμα)

6. Κρίσεις στην τοπική κοινωνία και η αντίδραση του σχολείου

Όταν εμφανίζεται μια κρίση στην τοπική κοινωνία ή σε άλλο σημείο του κόσμου, είναι σημαντικό για τα σχολεία να δίνουν ακριβείς πληροφορίες για το θέμα αυτό στους μαθητές. Αυτό δίνει στο μαθητή την αίσθηση ότι το σχολείο είναι ένα ασφαλές καταφύγιο το οποίο παρέχει προστασία από πιθανούς κινδύνους. Μην παραλείπετε ποτέ να ενημερώσετε τους μαθητές αν συμβεί κάποιο τραγικό γεγονός.

Τα αρνητικά γεγονότα που συμβαίνουν στην τοπική κοινωνία έχουν έντονες **συναισθηματικές επιδράσεις** στους μαθητές. Τα παιδιά αντιδρούν πολύ διαφορετικά από τους ενηλίκους αναφορικά με τις κρίσεις στην τοπική κοινωνία και **σε παγκόσμια γεγονότα**. Οι ενήλικοι υποθέτουν ότι τα παιδιά θα αντιδράσουν στις κρίσεις με τον ίδιο τρόπο με τον οποίο αντιδρούν εκείνοι. Τα παιδιά δεν έχουν εμπειρικό πλαίσιο συναισθηματικών ή διανοητικών αναφορών με βάση το οποίο θα αντιληφθούν τα αρνητικά γεγονότα. Η άμεση **αντίδραση ενός παιδιού σε μια τραγωδία είναι να την προσωποποιήσει.** Αυτόματα σκέφτεται ότι το ίδιο ή ένα παρόμοιο γεγονός πρόκειται να συμβεί σε αυτό. Από φόβο προσωποποιεί την τραγωδία. Ο φόβος προέρχεται από **το άγνωστο**. Η επόμενη πιο κοινή αντίδραση ενός παιδιού είναι να **ανησυχήσει για την ασφάλεια των αγαπημένων του**, ιδιαίτερα εάν το ίδιο το παιδί είναι στο σχολείο μακριά από την οικογένειά του. Ποικίλες άλλες αντιδράσεις εμφανίζονται συχνά στα παιδιά. Ένα παιδί μπορεί να έχει παρατεταμένους φόβους οι οποίοι προκαλούνται από μία κρίση στην τοπική κοινωνία που μπορεί να διαρκέσει για μεγάλο χρονικό διάστημα. Οι συγκεκριμένοι **φόβοι είναι προσωπικοί** για το συγκεκριμένο παιδί και μπορεί να συνδεθούν με ένα μικρό μέρος της τραγωδίας ή της κρίσης. Παραδείγματος χάριν, μία μαθήτρια που όταν ήταν 3 ετών έζησε μια δυσάρεστη εμπειρία όταν ένα διανοητικά διαταραγμένο άτομο συμπεριφέρθηκε άγρια σε ένα λεωφορείο γεμάτο επιβάτες, είχε μια σοβαρή κρίση πανικού όταν σε ένα σχολικό λεωφορείο οι άλλοι έφηβοι μαθητές άρχισαν να παίζουν το παιχνίδι-άλογο (πηδώντας στις πλάτες των άλλων). Οι δάσκαλοι και οι συνοδοί στο λεωφορείο αποδείχτηκαν ανίσχυροι να την ηρεμήσουν. Μια άλλη κοινή αντίδραση που τα παιδιά έχουν σε μια κρίση είναι **ότι άλλοι φόβοι θα εμφανιστούν, όχι απαραίτητα σχετικοί με την κρίση.** Για ένα παιδί, ο φόβος και η ανησυχία είναι γενικευμένα συναισθήματα.

Επομένως, ένα παιδί μπορεί να αντιδράσει συνδέοντας τις ανησυχίες του με κάτι άλλο το οποίο φοβάται. Για **το σχολείο** η πιο αποτελεσματική μέθοδος **να διαχειριστεί καταστάσεις κρίσης είναι να παρέχει πληροφορίες στους μαθητές σχετικά με την κρίση.**

Όταν παρουσιάσουμε τα γεγονότα που σχετίζονται με μια κρίση, τότε το άγνωστο γίνεται γνωστό. Οι πληροφορίες έχουν μια **καθησυχαστική επίδραση**. Ένα σχολείο δεν πρέπει να θεωρήσει ως δεδομένο ότι οι μαθητές θα ακούσουν για μια κρίση από άλλες πηγές, όπως οι γονείς, οι εφημερίδες το ραδιόφωνο ή τη τηλεόραση. Ένα σχολείο κατέχει **ισχυρή θέση** στη ζωή ενός παιδιού. Το σχολείο αντιμετωπίζεται ήδη από τους μαθητές ως η **πιο αξιόπιστη πηγή πληροφοριών – το αποστακτήριο της γνώσης**. Οι πληροφορίες που προέρχονται από το σχολείο θεωρούνται τόσο αξιόπιστες όσο και το περιεχόμενο των διδασκόμενων μαθημάτων. Το σχολείο μπορεί να αποτελέσει ένα **ασφαλές καταφύγιο στις ζωές των μαθητών**. Ένα ασφαλές σχολείο μεταβιβάζει στο μαθητή το συναίσθημα ασφάλειας, παρά τα γεγονότα που συμβαίνουν έξω από τους χώρους του. Το σχολείο θεωρείται στη συνέχεια ως καταφύγιο για τους μαθητές. Γίνεται **ένα μέρος μακριά από το χάος γύρω τους**. Η δημιουργία ενός τέτοιου περιβάλλοντος και η **αποφυγή της διάσπασης της προσοχής και της σκέψης των μαθητών τους επιτρέπουν να εμπλουτίσουν το νου τους με γνώση**. Η παρουσίαση από το σχολείο των γεγονότων, ακόμη και των **στρατηγικών** για την κατανόηση κρίσεων της κοινωνίας τους είναι ένα βασικό στοιχείο για να δημιουργήσει στους μαθητές την **αντίληψη για το σχολείο ως νησί**.

Προτεινόμενη ανάγνωση: Jaycox et al., 2006

Πηγή: UNESCO: Creating a safe and welcoming school, John E. Mayer, Translated in Greek (2007) P. Kliapis Ed. Counsellor σ.6-12

Τώρα; Το «στοίχημα» απέναντι στον «ξένο ιό», είναι να υποστηριχθούμε πλήρως (ως δάσκαλοι) μες στα σχολεία, ώστε αυτά, με την επιστροφή μας εντός τους, να αποτελέσουν - για όλους- **νησιά ασφάλειας** και **αποστακτήρια νέας γνώσης**. **Κυριάκος Περβανάς**